

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความเห็นของนักเรียนประถมศึกษาและผู้ปกครองในจังหวัดอุตรดิตถ์เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา ทั้งนี้เพราะบุคคลทั้งสองประเภทมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครูมาก ความคิดเห็นของบุคคลดังกล่าวจึงใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัด จำนวน 28 โรงเรียน ในเขตอำเภอเมือง ลับแล ทรอน และท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 1,000 คน แยกเป็นนักเรียนชาย 500 คน นักเรียนหญิง 500 คน ส่วนตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้สุ่มจากผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาทุกอาชีพ ในเขตอำเภอเมือง และ ลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 100 คน แยกเป็นชาย 50 คน หญิง 50 คน

เนื่องจากตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจึงแยกออกเป็น 2 ชุด ชุดแรกเป็นแบบสอบถามนักเรียน จำนวน 100 ข้อ ชุดที่สองเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองจำนวน 40 ข้อ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ และให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว แต่แบบสัมภาษณ์มีปลายเปิดให้แสดงเหตุผล หรือความคิดเห็นเพิ่มเติม

แบบสอบถามนักเรียนและแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองแต่ละชุด แยกออกเป็น 4 หมวด เช่นเดียวกัน คือ หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและความรู้วิชาครู) หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู หมวด ค. ทัศนคติของครู และหมวด ง. หน้าที่และงานของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผ่านการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร ทั้ง 2 ประเภท ในกรุงเทพมหานคร และนำมาปรับปรุงแก้ไขหลายขั้นตอน จึงเชื่อว่าเป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นดังกล่าว ไปสอบถามนักเรียน และสัมภาษณ์ผู้ปกครองด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน 2518 ถึงวันที่ 30 มกราคม 2519 ได้ตัวอย่างประชากรครบตามเป้าหมาย คือนักเรียน 1,000 คน ผู้ปกครอง 100 คน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามประเภทของตัวอย่างประชากร กล่าวคือ ข้อมูลที่ได้จากผู้ปกครอง นำมาวิเคราะห์หาการอยุ่ละ โดยจำแนกเป็นรายชื่อของแต่ละหมวด ส่วนข้อมูลที่ได้นักเรียนได้นำมาวิเคราะห์หาการอยุ่ละ โดยแยกออกเป็นรายชื่อของแต่ละหมวด แล้วเปรียบเทียบหาความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง เป็นรายชื่อ ด้วยการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-square) ความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของนักเรียนโดยส่วนรวมเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาทั้ง 4 หมวด
  - 1.1 หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและความรู้วิชาครู)

นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ น่าพอใจเกือบทุกข้อ ข้อที่อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจสูงมากคือ ครูควรมีความรู้เกี่ยวกับพิธีการทางศาสนา การร้องเพลงไทยเดิมหรือเพลงไทยสากล เกษตรกรรมเบืองตน พื้นฐานทางครอบครัวของเด็ก และการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์อย่างถูกต้อง

ข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะ แต่อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ คือ ครูควรมีความรู้เกี่ยวกับ วิธีสอนแบบต่าง ๆ วิชาเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างละเอียด และรูปร่างและเหตุการณ์ประจำวัน

1.2 หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู

นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ น่าพอใจเกือบทุกข้อ ข้อที่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจสูงมากคือ ครูควรมีทักษะในการสอน เกี่ยวกับอธิบายได้แจ่มแจ้งชัดเจน สร้างบรรยากาศให้เป็นกันเองกับนักเรียน ใช้ภาษา ในการสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างฉลาด และวาดภาพ ประกอบการสอน

ข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นไม่ตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะ และอยู่ในเกณฑ์ ที่ไม่น่าพอใจ คือ ครูควรมีทักษะในการสอนเกี่ยวกับ สอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง คัดแปลงวัสดุเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์

1.3 หมวด ค. ทัศนคติของครู

นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ น่าพอใจเกือบทุกข้อ ข้อที่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจสูงมาก คือ ครูควรมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับ ไม่ชอบบอขายมุข มีความยุติธรรม ชอบสอน รู้จักควบคุมอารมณ์ และรับผิดชอบงาน

ข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่ มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะและอยู่ในเกณฑ์ไม่ น่าพอใจคือ ครูควรมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับ สุขุมเยือกเย็น เป็นกันเอง และประหยัด

1.4 หมวด ง. หน้าที่และงานของครู

นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ น่าพอใจเกือบทุกข้อ ข้อที่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจสูงมาก คือ ครูควรมีหน้าที่และงานเกี่ยวกับ เป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียน ดูแลความสะอาดเรียบร้อยของโรงเรียนและห้องเรียน รู้ และปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน จัดเก็บเอกสารและอุปกรณ์การสอน เข้าหมวดหมู่ และตรวจสมุดทำงานของนักเรียน

ข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะ แต่อยู่ในเกณฑ์ไม่น่า

พอใจ คือ ครู ควบคุมหน้าที่และงานเกี่ยวกับ รายงานผลการเรียน จัดทำอุปกรณ์การสอน และประสานงานกับเพื่อนร่วมงาน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงเกี่ยวกับ ขอบเขตหน้าที่และ เกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาทั้ง 4 หมวด

2.1 หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและความรู้วิชาครู)

χ^2 มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องครูควรมีความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องของกับชีวิตประจำวัน การปฐมพยาบาล พืชการทางศาสนา และวิธีการให้รางวัล ความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวขึ้นอยู่กับเพศของนักเรียน หรือนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน ส่วนความรู้ของครูนอกเหนือจากเรื่องที่กล่าวมา นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความเห็นสอดคล้องกัน

2.2 หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู

χ^2 มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องครูควรมีทักษะเกี่ยวกับการชมเชยและให้กำลังใจอย่างเหมาะสม ร้องเพลงประกอบการสอน และคัดแปลงวัสดุเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ ความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวขึ้นอยู่กับเพศของนักเรียน หรือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความเห็นในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน ส่วนทักษะในการสอนของครู นอกเหนือจากเรื่องที่กล่าวมา นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความเห็นสอดคล้องกัน

2.3 หมวด ค. ทศนคติของครู

χ^2 มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องครูควรมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับ รู้จักกาลเทศะ ไม่ชอบอวดมุข สุขุมเยือกเย็น เป็นกันเอง มั่นใจในตนเอง กล้าตัดสินใจ และประหยัด ความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวขึ้นอยู่กับเพศของนักเรียน หรือนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน ส่วนทัศนคติที่ดีของครูนอกเหนือจากเรื่องที่กล่าวมา นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความเห็นสอดคล้องกัน

2.4 หมวด ง. หน้าที่และงานของครู

χ^2 มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องครูควรมีหน้าที่และงานเกี่ยวกับรักษาความดีของนักเรียน รักษาความดีของเพื่อนร่วมงาน ฐานะและปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวขึ้นอยู่กับเพศของนักเรียน หรือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความเห็นในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน ส่วนหน้าที่และงานของครู นอกเหนือจากเรื่องดังกล่าวมา นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความเห็นสอดคล้องกัน

3. ความคิดเห็นของผู้ปกครองโดยส่วนรวม เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาทั้ง 4 หมวด

3.1 หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและความรู้วิชาครู)

ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจทุกข้อ ข้อที่อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจสูงมากคือ ครูควรมีความรู้เกี่ยวกับ หลักและวิธีการแนะแนว **พิธีการทางศาสนา** และ เกษตรกรรมเบื้องต้น ส่วนข้อที่ผู้ปกครองมีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะค่อนข้างน้อย แต่อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ คือ การคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์อย่างถูกต้องและความรู้การ เมือง เบื้องต้น

3.2 หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู

ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจทุกข้อ ข้อที่อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจสูงมาก คือ ครูควรมีทักษะเกี่ยวกับ สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำชื่อนักเรียนได้ นำนิทานมาประกอบการสอนได้ และลงโทษได้อย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่ผู้ปกครองมีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะค่อนข้างน้อย แต่อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ คือ มีลายมือเป็นระเบียบอ่านง่ายชัดเจน พูดและฟังภาษาท้องถิ่นได้บาง

3.3 หมวด ค. ทัศนคติของครู

ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในเกณฑ์

นำพอใจทุกข้อ ข้อที่อยู่ในเกณฑ์พอใจสูงมากคือ ครูควรมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับ มีความสามัคคี แต่งกายเหมาะสม เป็นกันเอง และมีความยุติธรรม ส่วนข้อที่ผู้ปกครอง มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะ ค่อนข้างน้อย แต่อยู่ในเกณฑ์พอใจ คือ ให้เกียรติ ผู้อื่น และไม่ชอบบอขายมุข

3.4 หมวด ง. หน้าที่และงานของครู

ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในเกณฑ์ นำพอใจทุกข้อ ข้อที่อยู่ในเกณฑ์พอใจสูงมาก คือ ครูควรปฏิบัติหน้าที่และงานที่เกี่ยวข้อง ทำสมรรถาธิบายประจำตัวนักเรียน ตรวจสอบทำงานของนักเรียน ดูแลช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเจ็บป่วย และรวมกิจกรรมของชุมชน ส่วนข้อที่ผู้ปกครองมีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะ ค่อนข้างน้อย แต่อยู่ในเกณฑ์พอใจคือ รวมกิจกรรมของผู้ปกครองนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย "ความคิดเห็นของนักเรียนประถมศึกษาและผู้ปกครองในจังหวัดอุดรธานีเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" นี้ นับว่าเชื่อถือได้ เพราะผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และตัวอย่างประชากรทั้งนักเรียนและผู้ปกครองต่างก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่ทั้งสองประเภท มีความเห็นตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะในแต่ละหมวด อยู่ในเกณฑ์พอใจ มีบางเรื่องเท่านั้นที่อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจ ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ แยกกล่าวได้คือ

1. ความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่ที่ตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในเกณฑ์พอใจสูงมาก ในแต่ละหมวด

1.1 หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและความรู้วิชาชีพ)

นักเรียนส่วนใหญ่พอใจครูที่มีความรู้ในวิธีการทางศาสนา เป็นอันดับ

แรก แสดงว่านักเรียนมองเห็นความสำคัญของการนับถือศาสนา เมื่อเห็นครูมีความรู้ในพิธีการทางศาสนา นักเรียนจะมีความเลื่อมใสศรัทธาในตัวครูมากขึ้น เพราะฉะนั้นผู้ที่จะเป็นครูควรจะมีความรู้ในเรื่องนี้บ้าง อย่างน้อยควรสามารถนำสวดมนต์ไหว้พระ หรืออาราธนาศีล อาราธนาธรรมได้ นักเรียนพอใจครูที่ร้องเพลงไทยเดิมหรือเพลงไทยสากลได้ เพราะเด็กวัยประถมศึกษาต้องการความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ถ้าครูสามารถนำนักเรียนร้องเพลงประกอบบทเรียนได้ นอกจากจะทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่เคร่งเครียดแล้ว ยังจะทำให้นักเรียนจดจำเนื้อหาวิชาที่เรียนได้แม่นยำยิ่งขึ้น นักเรียนพอใจครูที่มีความรู้ด้านเกษตรกรรมเบื้องต้น ทั้งนี้เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวเกษตรกร ย่อมจะมีความสนใจในการเกษตรเป็นทุนเดิมอยู่มาก เมื่อครูสามารถแสดงหรือสาธิตให้เห็นเป็นตัวอย่าง นักเรียนยิ่งจะเพิ่มความสนใจและปฏิบัติตาม นักเรียนพอใจที่ครูพื้นฐานทางครอบครัวของเด็ก แสดงให้เห็นว่าการที่ครูพื้นฐานทางครอบครัวของเด็ก ทำให้รู้จักเด็กอย่างแท้จริง ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ครูจะสามารถติดตามผลการเรียน ความประพฤติ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ถูกต้อง นักเรียนพอใจครูที่ศึกษาคำนวณทางคณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง แสดงว่าเวลาสอนครูจะต้องใช้ความระมัดระวังมีความสุขุมรอบคอบ สิ่งที่จะช่วยครูได้มากที่สุดในเรื่องนี้คือครูจะต้องเตรียมการสอนเป็นอย่างดี

1.2 หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู

นักเรียนส่วนใหญ่ชอบครูที่สามารถอธิบายได้แจ่มแจ้งชัดเจน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเรียนอย่างถูกต้องแม่นยำ ไม่เกิดความเบื่อหน่ายและทอดยวาทักษะในการสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเองกับนักเรียน มีความจำเป็นสำหรับครูประถมศึกษาอย่างมาก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มักจะมีความเกรงกลัวครู ไม่อยากเข้าใกล้ เมื่อครูสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ไม่เคร่งเครียดในเวลาสอน จะทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสบายใจ มีความงอกงามทางด้านอารมณ์เพิ่มขึ้นอีกด้านหนึ่ง นักเรียนชอบครูที่ใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม ครูที่ดีจะต้องมีทักษะในการฟัง อ่าน พูด และ

เขียนภาษาของตนอย่างถูกต้อง ถ้าครูใช้ภาษาที่คลุมเครือ นักเรียนก็จะเกิดความคลุมเครือและเข้าใจผิดได้ง่าย นักเรียนชอบครูที่มีทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะได้อย่างฉลาด แสดงว่าความเฉลียวฉลาดมีปฏิภาณไหวพริบดี เป็นคุณสมบัติสำคัญอีกประการหนึ่งที่ครูจะต้องพยายามฝึกฝนให้มาก ถ้าครูขาดความเฉลียวฉลาด และไม่มีปฏิภาณไหวพริบแล้วนักเรียนจะเสื่อมความเชื่อถือ ทักษะที่จำเป็นอีกประการหนึ่งของครูประถมศึกษา คือการวาดภาพประกอบการสอน ครูประถมศึกษาควรจะสามารถวาดภาพประกอบการสอนได้ เพราะจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น มีความเข้าใจ และจดจำเรื่องที่เรียนมากขึ้น

1.3 หมวด ค. ทศนคติของครู

นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าครูที่ดีต้องไม่ชอบบอขายมุข ทั้งการคิมสุราและเล่นการพนัน จะอ้างว่าเพื่อการพักผ่อนไม่ได้ เพราะฉะนั้นครูควรหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติสิ่งดังกล่าว นักเรียนต้องการครูที่มีความยุติธรรม รักใคร่นักเรียนโดยเท่าเทียมกัน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง จะต้องให้ความเสมอภาคแก่ศิษย์ของตนในทุกทาง นักเรียนชอบครูที่ชอบสอน เวลาสอนครูไม่ควรหลีกเลี่ยง ไม่ควรทิ้งนักเรียนหรือไปทำธุระส่วนตัวอย่างอื่น ครูจะต้องเอาใจใส่ต่อการสอนอย่างจริงจังเสมอ นักเรียนต้องการครูที่รู้จักควบคุมอารมณ์ ไม่โกรธง่าย ไม่นำเอาอารมณ์ค้างจากที่อื่นมาระบายกับนักเรียน เวลาสอนครูจะต้องลืมเรื่องความไม่สบายใจ และสลัดความขุ่นมัวต่าง ๆ ของตนออกไปให้หมดสิ้น ความรับผิดชอบงาน เป็นคุณสมบัติของครูที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่นักเรียนต้องการ ครูที่ขาดความรับผิดชอบ นอกจากจะทำให้นักเรียนไม่ได้รับความรู้เท่าที่ควรแล้ว ยังมีผลกระทบกระเทือนต่อความเจริญก้าวหน้าของตัวครูเองอีกด้วย ครูที่ดีจะต้องมีความรับผิดชอบงานสูง

1.4 หมวด ง. หน้าทีและงานของครู

นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หน้าทีที่สำคัญที่สุดของครูคือ การเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน ครูจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนทุกด้าน ทั้งในโรงเรียนและนอก

โรงเรียน ถ้าครูประพฤติชั่วและเป็นตัวอย่างที่เลวจะทำให้นักเรียนเลวไปด้วย การดูแลความสะอาดเรียบร้อยของโรงเรียนและห้องเรียน เป็นหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครู ครูไม่ควรละทิ้งหรือมองข้าม ครูที่ดีจะต้องสนใจในเรื่องเหล่านี้เสมอ นักเรียนชอบครูครูและปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องศึกษาระเบียบแบบแผนของโรงเรียนและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด การปฏิบัติตนอยู่ในขอบเขตของระเบียบวินัย จะทำให้เกิดความสงบเรียบร้อย และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนอีกด้วย นักเรียนชอบครูที่คอยอบรมสั่งสอนอยู่เสมอ นักเรียนประณตักขามักจะขาดความยังคิด บางครั้งไม่อาจตัดสินใจได้ว่าควรกระทำของตนถูกหรือผิด จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องติดตามและอบรมสั่งสอนชี้ทางที่ถูกต้องให้ การจัดเก็บเอกสารและอุปกรณ์การสอนเป็นหมวดหมู่ จะทำให้มองเห็นระเบียบเรียบร้อย สะดวกต่อการนำไปใช้ จึงเป็นหน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ครูที่ดีไม่ควรมองข้าม

2. ความเห็นของนักเรียนที่ไม่ตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะแต่อยู่ในเกณฑ์ไม่พอใจ อาจเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ

2.1 นักเรียนแสดงความคิดเห็นตามประสบการณ์หรือจากสภาพที่เคยชินของตนเป็นต้นว่า ความรู้ในวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ในหมวดความรู้ของครู นักเรียนเคยชินกับการเรียนโดยครูอธิบายและให้จด ไม่มีโอกาสพบเห็นวิธีการอื่น นักเรียนคิดว่าการสอนหมายถึงการฟังคำอธิบาย และจดตามครูเท่านั้น นักเรียนจึงเลือกตอบข้อที่มีวิธีสอนดังกล่าว

2.2 ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามไม่สื่อความหมาย ไม่มีความชัดเจน นักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจ หรือขอความในคำถามยาวเกินไป ทำให้นักเรียนสับสน เช่น คำถามเกี่ยวกับความสุขุมเยือกเย็นของครูในหมวดทัศนคติ และคำถามเกี่ยวกับการสอนโดยยึดถือนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การค้นคว้าวัสดุหรือใช้ให้เกิดประโยชน์ ในหมวดทักษะในการสอนของครู เป็นต้น

3. ความคิดเห็นระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงส่วนใหญ่เกี่ยวกับ
ขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาในทุกหมวด คือ หมวด ก. ความรู้
ของครู หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู หมวด ค. ทัศนคติของครู และหมวด ง.
หน้าที่และงานของครู สอดคล้องกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นส่วนมาก ความ
เห็นที่สอดคล้องกันดังกล่าว ย่อมเป็นสิ่งยืนยันได้ว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความ
คิดเห็นต่อครูในลักษณะเดียวกัน เพราะฉะนั้นครูควรจะมีคุณสมบัติประจำตัวตามความเห็น
ของนักเรียนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูประถมศึกษา

4. ความเห็นของผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่ตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในเกณฑ์
น่าพอใจสูงมากในแต่ละหมวด

4.1 หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและความรู้วิชาครู)

ผู้ปกครองต้องการครูที่มีความรู้ในเรื่อง หลักและวิธีการแนะแนว
ทั้งในด้านการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ทั้งนี้เพราะเห็นว่าครูเป็นผู้อบรมสั่งสอนเด็ก
มีความใกล้ชิดและรู้ถึงความถนัด ความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นอย่างดี ประกอบ
กับครูเป็นผู้มีความรู้กว้างขวาง ย่อมจะชี้แนวทางให้เด็กได้อย่างถูกต้อง ในด้านความรู้
เกี่ยวกับเกษตรกรรมเบื้องต้น ผู้ปกครองมองเห็นความสำคัญและสนใจในเรื่องนี้อย่างมาก
เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ดังนั้นครูประถมที่ดี ควรจะมีความรู้ในหลัก
ของเกษตรกรรมเบื้องต้นพอสมควร อย่างน้อยควรแนะนำทั้งนักเรียนและผู้ปกครองได้
ความรู้ในพิธีการทางศาสนา นับว่ามีความจำเป็น ถ้าครูเข้าร่วมในพิธีการทางศาสนาโดย
ไม่เคอะเขิน ผู้ปกครองจะมีความพอใจ ยิ่งสามารถเป็นผู้นำได้ ชาวบ้านหรือผู้ปกครอง
ยิ่งจะมีความเคารพนับถือครูมากขึ้น เพราะฉะนั้น ผู้ที่เป็นครูควรจะศึกษาเรื่องดังกล่าวให้
เข้าใจ

4.2 หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการครูที่สอนอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะทำให้
ให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างแท้จริง ครูที่ดีจะต้องมีประสิทธิภาพในการสอนสูง ผู้ปกครอง

พอใจครูที่จำชื่อของนักเรียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นบุตรหลานของตน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูเอาใจใส่และสนใจนักเรียนของตนมาก การจำชื่อนักเรียนได้จะทำให้ให้นักเรียนคนนั้นรู้สึกภาคภูมิใจ เมื่อมีความภาคภูมิใจในตนเองแล้ว ย่อมจะหลีกเลี่ยงการทำผิด และถ้าหากกระทำความผิด ครูก็สามารถตักเตือนลงโทษหรือแก้ไขได้ทันที การนำนิทานมาประกอบการสอน ถือเป็นทักษะที่สำคัญของครูอีกอย่างหนึ่ง นักเรียนระดับประถมชอบฟังนิทานมาก เมื่อได้ฟังนิทานจากครู เด็กจะมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน เด็กจะตั้งใจเรียนและไม่ขาดเรียน ทำให้มีความเข้าใจในบทเรียนอย่างแจ่มแจ้ง นิทานที่ดีจะเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่เด็กด้วย ครูประถมที่ดีควรมีทักษะในค่านิยม

4.3 หมวด ค. ทักษะดีของครู

ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าคุณลักษณะของครูที่ดีนั้นจะต้องมีความสามัคคีปรองดองกันในหมู่คณะ เพราะความสามัคคีจะทำให้งานเจริญก้าวหน้าและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กด้วย ผู้ปกครองต้องการครูที่แต่งกายเหมาะสม มีความเป็นระเบียบสุภาพและสะอาด เพราะครูเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเด็กมาก ถ้าครูแต่งกายไม่เรียบร้อยเด็กจะเอาเยี่ยงอย่าง ความเป็นกันเองของครูเป็นคุณสมบัติอีกประการหนึ่งที่ผู้ปกครองต้องการ เพราะฉะนั้นครูที่ดีจะต้องไม่ถือตัวหรือทงตนว่าเป็นผู้มีความรู้มากกว่าคนอื่น ครูจะต้องแสดงความเป็นกันเองกับทุกคนเสมอ ในด้านความยุติธรรมผู้ปกครองต้องการครูที่ให้ความยุติธรรมแก่นักเรียน อบรมสั่งสอนและรักใคร่นักเรียนที่เป็นศิษย์ของตนโดยเท่าเทียมกัน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง หรือเอาใจใส่นักเรียนที่มีฐานะดีมากกว่านักเรียนที่มีฐานะยากจน ครูที่ดีจะต้องคำนึงถึงเรื่องเหล่านี้ให้มาก

4.4 หมวด ง. หน้าที่และงานของครู

ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าหน้าที่สำคัญของครูอันดับแรกคือ การทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน เพราะในสมุดรายงานนั้นจะมีข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียนแทบทุกเรื่อง เช่น ผลการเรียน ความประพฤติ เวลาเรียน อุปนิสัย เป็นต้น ครู

ที่ไม่คอยทำสมุทราขานประจำตัวนักเรียนแสดงว่าครูไม่สนใจและไม่รับผิดชอบในหน้าที่ของตน การตรวจสอบคําทํางานของนักเรียน เป็นหน้าที่ที่ครูจะต้องทำเป็นประจำ ผู้ปกครองจะไต่ถามขอบคําทํางานของบุตรหลาน ตัวนักเรียนเองจะรู้ว่าทำถูกหรือผิด ถ้าครูไม่ตรวจนักเรียนก็ไม่มีโอกาส ทำให้เสียกำลังใจในคําทํางาน ต่อไปอาจไม่ทำอีก เพราะทำไปแล้วครูก็ไม่ตรวจ ซึ่งเป็นผลเสียแก่เด็กมาก การดูแลช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเจ็บป่วยที่โรงเรียน เป็นหน้าที่ของครูโดยตรง ครูจะต้องให้ความเมตตาอารีแก่ศิษย์ของตน จะนำส่งโรงพยาบาลหรือนำไปส่งบ้าน ขึ้นอยู่กับกรณีวินิจฉัยของครู ครูไม่ควรจะปล่อยให้เด็กกลับบ้านเองถ้าเห็นว่าจะเป็นการอันตราย การที่ครูมีความเอื้ออารีแก่นักเรียนของตน นอกจากจะเป็นเรื่องของมนุษยธรรมแล้ว ยังทำให้ผู้ปกครองไว้วางใจครูยิ่งขึ้น หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครูคือการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน กิจกรรมของชุมชน เช่น งานศพ การก่อสร้างถาวรวัตถุของวัด การพัฒนาหมู่บ้าน กิจกรรมเหล่านี้จำเป็นต้องเข้าร่วม เพราะครูเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่ง ในชุมชนนั้น การเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวจะทำให้มีการสนิทสนมกับผู้ปกครอง ช่วยให้เกิดความสามัคคี และเป็นแบบอย่างแก่บุคคลอื่น ทำให้ชาวบ้านเคารพนับถือครูมากขึ้น และเมื่อทางโรงเรียนมีปัญหา ก็จะสามารถขอความร่วมมือและความช่วยเหลือจากผู้ปกครองหรือชาวบ้านได้เป็นอย่างดี

5. ความเห็นของผู้ปกครองบางส่วนไม่ตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะ อาจเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ

5.1 เป็นความเห็นของแต่ละคนซึ่งไม่เหมือนกัน เช่น ข้อที่กล่าวถึงความรู้ความเข้าใจของครู ผู้ปกครองบางคนไม่สนใจการ เมืองอยู่แล้ว จึงให้ความเห็นว่าครูไม่ควรจะสนใจการ เมืองควย และบางคนเห็นว่าการสนใจการ เมือง ทำให้เสียเวลา เพราะฉะนั้นถ้าครูสนใจการ เมือง ก็จะทำให้เสียการสอน ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ไม่ตรงจุดมุ่งหมายเฉพาะมีเพียงบางส่วน ซึ่งเป็นส่วนน้อยเท่านั้น

5.2 คำถามไม่สมบูรณ์ ทำให้ผู้ปกครองไม่อาจให้ความเห็นที่ถูกต้องได้ เช่น คำถามในหมวดทัศนคติ ที่ว่า "เมื่อท่านพบครูที่สอนบุตรหลานของท่าน ท่านยกมือไหว้ แต่ครูยกศีรษะรับ ท่านรู้สึกอย่างไร" ถ้าเป็นผู้ปกครองที่มีอายุน้อย และเป็นชาวบ้านธรรมดา มักจะตอบว่าพอใจ แต่ถ้าเป็นผู้ใหญ่หรือข้าราชการจะตอบว่าไม่พอใจ

6. ผู้ปกครองบางส่วนไม่ตอบคำถามในบางข้อ โดยให้เหตุผลว่าลักษณะที่กำหนดให้นั้น เป็นลักษณะที่ไม่พอใจทั้งสองอย่าง เช่น หมวดทักษะในการสอนของครู ข้อที่ว่า "ครู ก. เขียนหนังสือตัวเล็กอ่านง่ายเป็นระเบียบ ส่วนครู ข. เขียนตัวโต แต่ไม่เป็นระเบียบ ท่านต้องการให้บุตรหลานของท่านเรียนกับครูคนไหน" ผู้ปกครองที่ไม่ตอบให้ความเห็นว่าเป็นลักษณะที่เมตตาทั้งสองคน จึงไม่เลือก เป็นคน

อุปสรรคและปัญหา

การวิจัยครั้งนี้มีอุปสรรคและปัญหาคือ

1. การสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไม่สามารถครอบคลุมเกณฑ์กลางได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนและผู้ปกครอง ไม่มีความเข้าใจขอบเขตหน้าที่ของครูมากพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมวด ข. ทักษะในการสอนของครู และหมวด ง. หน้าที่และงานของครู

2. การใช้ภาษาในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงระดับความรู้ของนักเรียนประถมในชนบท และระดับความรู้ของผู้ปกครองส่วนใหญ่ จำเป็นต้องพยายามหลีกเลี่ยงคำที่เข้าใจยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งศัพท์ทางวิชาการ แต่บางครั้งก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ปัญหาดังกล่าวทำให้การสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ล่าช้า

3. การทำการวิจัยโดยใช้ตัวอย่างประชากร 2 ประเภท และใช้เครื่องมือที่ต่างชนิดกัน เป็นอุปสรรคในการทำงาน เพราะทำให้งานไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรถ้าไม่รู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสม

4. ผู้ปกครองบางส่วนมองไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย และไม่ให้ความร่วมมือโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสัมภาษณ์โดยมอบแบบสัมภาษณ์แล้ววันไปรับคืน แบบสัมภาษณ์มักสูญหาย

5. ก่อนที่จะให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม แม้ว่าผู้วิจัยจะได้ชี้แจงวิธีทำ และกำชับให้ทำครบทุกข้อ แต่ก็ยังมีนักเรียนบางส่วนทำไม่ครบ ทำให้ผลการวิจัยขาดความสมบูรณ์ไปบ้าง

6. นักเรียนชั้นประถมต้นบางโรงเรียนไม่เข้าใจคำที่ใช้ในแบบสอบถาม เช่น คำว่าอุปกรณ์การสอน เอกสาร บัตรคำศัพท์ พืชการทางศาสนา ผู้วิจัยต้องเสียเวลาอธิบายให้เข้าใจ

7. นักเรียนอ่านคำถามแล้วไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้อง เช่น คำถามข้อที่ว่า "เธอชอบครูที่บอกผลการสอบทุกครั้งอย่างรวดเร็วหรือไม่" ซึ่งนักเรียนควรจะตอบว่า "ชอบ" แต่ตอบว่า "ไม่ชอบ" ผู้วิจัยลองถามเหตุผล นักเรียนตอบว่า ถ้าครูบอกเร็วจะฟังไม่ทัน อยากให้บอกช้า ๆ จะจำได้ดี ความเข้าใจผิดของนักเรียนเช่นนี้ ทำให้การวิจัยไม่ไต่ผลเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนประถมศึกษาในแต่ละระดับชั้นว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

2. ควรเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่างเพศ กลุ่มอายุ อาชีพ หรือระดับการศึกษา เพราะจากการสังเกตในการวิจัยครั้งนี้ มีหลายเรื่องที่ผู้ปกครองมีความเห็นขัดแย้งกัน ถ้ามีการเปรียบเทียบตามที่กล่าวมา จะทำให้ได้ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ควรสร้างเกณฑ์กลางให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะเกณฑ์กลางที่มีอยู่ยังไม่อาจครอบคลุมเนื้อหาใดครบถ้วนทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นการเริ่มต้นของโครงการ และในการสร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ควรให้ครอบคลุมเนื้อหาให้มากขึ้นทุกด้าน

4. ภาษาที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ควรให้สื่อความหมายให้มากที่สุด พยายามหลีกเลี่ยงคำที่เข้าใจยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งศัพท์ทางวิชาการ ถ้าจำเป็นจะต้องใช้ อาจวงเล็บคำอธิบายหลังคำนั้น เช่น อุปกรณ์การสอน (เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอน) เป็นต้น

5. ในกรณีที่ผู้วิจัยสอบถามนักเรียน จะต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ มองเห็นความสำคัญและรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในโครงการวิจัย เพราะถ้านักเรียนมองเห็นความสำคัญ และมีความภาคภูมิใจแล้ว ย่อมจะมีความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม นอกจากนั้นผู้วิจัยจะต้องสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเองมากที่สุด เพื่อให้ นักเรียนทำด้วยความสบายใจ ซึ่งจะได้อะอมลที่เป็นจริงมากที่สุด

6. ผู้วิจัยจะต้องควบคุมและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด และเมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ผู้วิจัยควรตรวจสอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล ก่อนที่จะให้นักเรียนออกจากห้อง ทั้งนี้เพื่อจะไ้ทราบว่ นักเรียนตอบแบบสอบถามครบทุกข้อหรือไม่ ถ้าไม่ครบจะได้ให้ทำจนครบ

7. การวิจัยโดยใช้ตัวอย่างประชากรสองประเภท และใช้แบบสอบถามคนละชุด นับว่ามีความยุ่งยากแก่ผู้วิจัยในการเก็บข้อมูล เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจะต้องรู้จักการแบ่งเวลา งานจึงจะไม่ล่าช้า

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักศึกษาครู สถาบันผลิตครูควรจะได้พิจารณาคณะสมบัติหลาย ๆ ด้าน เช่น ความประพฤติ ความสามารถ ความเฉลียวฉลาด และมีปฏิภาณไหวพริบดี นอกจากนี้ยังควร พะงถึงคุณสมบัติภายนอกที่เห็นเด่นชัด เช่น การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยและสุขภาพ มีกิริยาทาทางเหมาะสมกับการเป็นครู และมีเสียงชัดแจ่มใส เป็นต้น สถาบันหรือหน่วยงานที่รับสมัครครูเข้าทำงานก็ควรจะได้พิจารณาคณะสมบัติดังกล่าว ควบคู่ไปกับการความรู้ทางด้านวิชาการด้วย เพราะบุคคลที่มีความรู้ดีแต่ขาดคุณสมบัติที่สำคัญด้านอื่น ๆ ย่อมจะเป็นครูที่ไม่ดี

2. สถาบันผลิตครูพึงปลูกฝังคุณสมบัติที่สำคัญให้แก่ นักศึกษาครู เช่น มีศรัทธาในอาชีพครู รักเด็ก รักการสอน มีความยุติธรรม ขยันอดทน ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ และมีระเบียบวินัย ควบคู่ไปกับการรู้ด้านวิชาการ

3. สถาบันผลิตครูควรสร้างและส่งเสริมความสามารถพิเศษที่จำเป็น นอกเหนือจากความรู้ด้านวิชาการให้แก่ นักเรียนครู เพื่อจะได้นำไปใช้ในการทำงานกับชุมชน เช่น งานธุรการ งานบริการชุมชน ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถแนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่คนในท้องถิ่นนั้นได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นได้มากขึ้น

4. หน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจะได้มีการอบรมครูประจำการ เพื่อส่งเสริมให้มีคุณสมบัติตามที่นักเรียนประถมศึกษาและผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการ เช่น มีความประพฤติดีเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนและชุมชน มีความรู้ความสามารถ และมีสมรรถภาพในการทำงานสูง เป็นต้น

5. ผู้ที่เป็นครูควรจะได้พิจารณาคณะสมบัติของตนเอง ว่ามีความบกพร่องในด้านไหนแล้วพยายามปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น